

La Jove Ensemble de les Illes Balears

La vida professional per a la majoria dels joves concertistes i compositors és força complicada. De fet, la sortida més habitual és la docència o bé –en no pas pocs casos– anar-se'n a l'estranger. Justament per això, la Fundació ACA (Àrea de Creació Acústica) de Mallorca –vegeu el reportatge que hi va dedicar EL TEMPS al número 1.392– ja fa anys que cerca camins per a poder evitar aquest desert. Aquesta veritable “ONG per a creadors” –tal com la defineix el seu màxim responsable, Antoni Caimari– va començar a acollir un grup de joves valors musicals perquè, en ocasió del Festival de Música Contemporània, que es fa cada any el mes de novembre a Mallorca, poguessin formar un grup de concertistes i cercar la promoció en un món tan difícil professionalment. L'invent comença a rutllar el 2005 amb el nom d'Ensemble ACA, amb l'objectiu de trobar sortides professionals per als joves músics.

Un experiment insòlit pretén crear camins propis per a la formació i la sortida professional dels joves músics.

Jove Ensemble. Durant els anys següents, un grapat dels joves que participen en l'experiència s'adonen de la necessitat de convertir en estable allò que fins aleshores únicament funcionava en ocasió del festival. Dit altrament, s'adonen que una cosa com aquesta, ben gestionada, pot ser una manera de formar-se i alhora de trobar sortides professionals en un àmbit en què la majoria de portes eren tancades.

Enmig de la crisi econòmica, l'estructura originària, Ensemble ACA, inscrita en el festival musical referit,

canvia i és el moment en què el jove Jordi Alomar (Inca, Mallorca, 1985) és nomenat director coordinador de l'Ensemble. A partir d'aleshores l'aposta de convertir el grup en una estructura estable, que servesqui per a formació i sortida professional dels seus membres, esdevingué l'objectiu més important d'Alomar. I dos anys després, hi continua dedicat. En aquest temps s'ha demostrat que la insòlita aventura d'unes joves concertistes i creadors musicals va pel camí de fer-se realitat.

Sempre amb el suport de la Fundació ACA, dins la qual s'inscriu, la Jove Ensemble neix el 2009 gràcies a l'ajut econòmic que prové del Fons Europeu per al Desenvolupament Juvenil. La iniciativa subvencionada consistia a crear una plantilla de deu membres estables –que són la plantilla instrumental–, més una borsa de joves músics –instrumentistes per a encabir els repertoris que requeresqui ampliar o variar el conjunt inicial– que puguin incorporar-s'hi puntualment. Durant aquest dos anys –amb ajudes diverses–, els joves de l'Ensemble han pogut gaudir de l'oportunitat de sortir a l'estranger –a Friburg, Alemanya– per a continuar formant-se i també per a fer concerts; han pogut convidar reconeguts professionals –com algun director d'orquestra– a treballar amb ells i aprendre'n i, també, han actuat en diversos indrets d'Espanya, com ara Còrdova i Madrid. A l'Auditori Nacional espanyol, per exemple, hi actuaren el novembre passat i van obtenir-hi un gran èxit.

Jordi Alomar explica que l'experiència d'aquests dos anys ha estat “un èxit” que es palesà des del primer moment que la Jove Ensemble va fer pública la convocatòria d'accés: “Una cinquantena de candidats de tot l'estat per a cobrir una plantilla de deu músics és un fet insòlit i demostra alhora l'envergadura de la proposta.”

L'aposta s'adreça exclusivament a joves: “Optàrem per la constitució d'un grup creat només per joves i per a joves, entre 18 i 30 anys.” L'eix fonamental que guia l'aventura, segons que es llegeix a la presentació formal de la Jove Ensemble, és “un projecte pedagògic que garanteixi la

MIQUEL PAYERAS

Jordi Alomar, coordinador de la Jove Ensemble de Música Contemporània de les Illes Balears, nascuda a recer de la Fundació ACA, de Mallorca.

EL TEMPS

Concert de la Jove Ensemble a l'Auditori Nacional espanyol, a Madrid, el novembre de l'any passat.

formació integral dels seus membres. [...] La programació, gestió i execució de projectes és feta pels mateixos integrants partint de les nostres necessitats, fites, inquietuds i bagatges compartits”.

La Jove Ensemble omple un buit enorme en el panorama musical dels Països Catalans. “La realitat tant local com nacional –diu Alomar– és dolenta: la música contemporània té una presència gairebé nul·la en el panorama cultural, resta incomunicada dels altres àmbits artístics, pateix una crònica absència de convocatòries i projectes que n’incentivin el desenvolupament, hi manca suport institucional... I tanmateix no manquen pas músics degudament formats.” En aquest context, anar-se’n a fora o quedar per a dedicar-se a la docència és el camí habitual. Per exemple, Alomar mateix –violinista format als conservatoris superiors de Palma i Barcelona– actualment fa classes tant al Conservatori Superior de les Illes Balears com a la Universitat Autònoma, a més de coordinar els Re-

correguts Musicals de la Universitat de les Illes Balears i l’Àrea Artística Encontres de la Fundació ACA; una activitat ingent que el fa viure a cavall entre Barcelona –on resideix més temps– i Mallorca. L’aventura de la Jove Ensemble és una manera de defensar que els joves valors de la música contemporània puguin treballar i continuar formant-se aquí. Malgrat tots els entrebancs, l’experiment demostra que és factible. “L’aventura va molt bé –diu Alomar–; estam molt contents de com han anat aquests dos anys. Ara és el moment de fer plantejaments més amplis, no a dos anys sinó un pla quinquennal d’activitats, cosa que ens donaria molta més estabilitat.” Aquest és l’objectiu immediat: obtenir ajuts per a poder dibuixar un horitzó a cinc anys vista. Mentrestant continua comptant, com des del primer dia, amb l’ajut impagable de la Fundació ACA, a les instal·lacions de la qual –a Búger, Mallorca– els membres de l’Ensemble –nascuts a Mallorca i Barcelona, però també a Navarra, Pontevedra,

Sòria, Madrid...– es reuneixen unes quantes vegades l’any per a assajar: l’any passat s’hi estigueren, amb intermitències, tres mesos.

La Jove Ensemble és una realitat i funciona prou bé. No obstant això, a Alomar li dol que hagi estat més fàcil de “sortir a actuar per la resta d’Espanya que no pas a Catalunya i al País Valencià”. Al Principat hi “tenim projectes, però és difícil perquè el circuit és molt tancat, és molt difícil d’entrar-hi. Hi ha poc moviment i el que hi ha és monopolitzat; fins i tot s’eliminen festivals que existien, com el Nousons”. Tampoc al País Valencià la situació no és més oberta: “Té una tradició musical molt pròpia, monopolitzada pels seus músics, és un àmbit també molt tancat.” Alomar constata que, “en canvi, a Madrid hi ha un ambient més saludable, tot és més fàcil i obert. Tot plegat és una pena, això que passa aquí [Catalunya i País Valencià]; m’agradaria que canviàs, però de moment és així com és”.

Miquel Payeras